

Nr 14.

Av herrar **Lundström** och **Kaijser**, om höjning av det i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln begärda anslag till trädgårdsundervisningen.

År 1909 anvisade riksdagen på extra stat ett anslag av 30,000 kronor till understöd åt tre trädgårdsskolor. Av detta anslag erhöll trädgårdsskolan vid Alnarp 12,000 kronor, trädgårdsskolan vid Åtvidaberg 10,000 kronor och trädgårdsskolan i Hernösand 8,000 kronor. Trädgårdsskolan vid Åtvidaberg har sedan år 1914 fått sitt årsbidrag höjt till 12,000 kronor, under det att anslaget till trädgårdsskolan i Hernösand fortfarande utgår med samma belopp, som bestämdes år 1909.

De ändrade tidsförhållandena hava emellertid gjort det i hög grad önskligt, att även Norrlands trädgårdsskola må få komma i åtnjutande av en liknande förhöjning av statsbidraget.

I en till kungl. lantbruksstyrelsen gjord framställning i frågan har skolans styrelse till stöd härför anfört bland annat följande.

»Att det av Kungl. Maj:t och riksdagen år 1909 beräknade beloppet, 1 kr. pr elev och dag för kosthåll, bostad, tvätt och städning, nu är alldeles otillräckligt, inser nog var och en, särskilt då man vet, att Härnösand är och varit en av de dyraste matorter inom vårt land. Å andra sidan kunde häremot invändas, att den av Kungl. Maj:t beräknade ersättningen, 20 öre pr timme för av elev utfört arbete, nu är för låg. Antalet av elev under året utförda dagsverken, av Kungl. Maj:t beräknade till 180, kan likväl icke i egentligt trädgårdsarbete uttagas av elev i Härnösand, utan stannar vid högst 150, för vilka det i 1909 års stat beräknade beloppet, kr. 360, även nu torde få anses utgöra skälig ersättning.

Vid trädgårdsskolorna i mellersta och södra Sverige kan årligen det yttre, egentliga trädgårdsarbetet pågå 1 à 2 månader längre än i mellersta Norrland. Även häri hava skolorna söderut en förmån framför trädgårdsskolan i Härnösand. Att trädgårdsskolorna söderut få mottaga fem elever mera än trädgårdsskolan i Norrland kan under dessa tider ej vara dem till någon ekonomisk förlust, snarare tvärtom.

Veden, varav skolan förbrukar rätt stort parti, har avsevärt stigit i pris, över 100 % sedan år 1909. Elevernas studieresor kosta årligen 200—300 kronor, annonser etc. kr. 150, extra lärarnes arvoden hava ökats med omkring kr. 300, m. fl. utgifter, ej upptagna i staten.

Allt detta har gjort och gör, att skolföreståndaren hittills icke något år fått åtnjuta den till föreståndaren avsedda fulla lönen, kr. 3,000, utan årligen nödgats avstå större eller mindre del därav till skolans uppehåll. Skulle han även återstående år, som kontraktet varar, ej få ökat anslag till skolan, måste största delen av hans lön läggas till elevernas kosthåll.

Att Kungl. Maj:t redan år 1909 fann anslaget, kr. 8,000, till trädgårdsskolan i Norrland otillräckligt, framgår fullt tydligt av den till riksdagen lämnade bilaga till 1909 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, sid. 39, vari bland annat hemställes, att riksdagen ville lämna lika stort årligt anslag, kr. 10,000, till trädgårdsskolan i Norrland som till skolan i mellersta Sverige. Riksdagens beslut blef emellertid, som bekant, att kr. 8,000 beviljades till trädgårdsskolan i Norrland och kr. 10,000 till skolan i mellersta Sverige. Sedan har skolan vid Adelsnäs fått sitt anslag ökat till kr. 12,000 eller till samma belopp, som år 1909 beviljades till trädgårdsskolan vid Alnarp, samtidigt som anslaget till skolan i Härnösand behållits oförändrat. Utom de nämnda fördelarne, som kommit trädgårdsskolorna söderut till del, hava dessa skolor bättre växthus, som fordra mindre bränsle under kortare tid av året, ingen arrendeavgift, under det att direktör Engbergs arrende utgår årligen med kr. 1,250, frostens orsakar mindre förluster än i Härnösand m. fl. förmåner framför trädgårdsskolan i Norrland, utan att man försport att icke dessa skolor väl behöft, vad dem tilldelats. Med rätta är den bestämmelsen given, att trädgårdsskolan i Norrland skall lämna eleverna lika utbildning som vid de andra trädgårdsskolorna.»

Om den i staten beräknade ersättningen för kost, bostad, tvätt och städning till eleverna höjes ifrån 1 krona till kr. 1: 35 pr dag och elev, skulle detta för 15 elever göra en höjning av kr. 1,916: 25. De ökade kostnaderna för vad studieresor, extra lärarearvode m. m., som om-

nämnas i styrelsens ovan refererade skrivelse, torde böra beräknas till minst 1,000 kronor. Den ökning, som skulle erfordras för att anslaget fortfarande skulle motsvara vad som anvisades år 1909, borde således sättas till 3,000 kronor, men då den förhöjning i anslaget, som riksdagen förut beviljat trädgårdsskolan i Åtvidaberg, ej uppgått till mer än 2,000 kronor, hava vi ansett oss böra stanna vid att för trädgårdsskolan i Härnösand föreslå samma höjning.

På grund härav få vid vördsamt hemställa,

att riksdagen för beredande av ökning i det till statens trädgårdsskola i Härnösand utgående statsanslaget från 8,000 till 10,000 kronor måtte höja det under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar» under nionde huvudtiteln uppförda anslag till trädgårdsundervisningen från 48,800 kronor till 50,800 kronor.

Stockholm den 19 januari 1917.

J. R. Sundström.

Fritz Kaijser.
